

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9904
www.deloitte.nl

Aan gemeente Sittard-Geleen
T.a.v. de heer drs. J. Vis
Postbus 18
6130 AA SITTARD

Datum
6 december 2012

Behandeld door
Drs. P.G.J.M Jussen RA

Ons kenmerk
PJ/CBR-3113380340.1471

Onderwerp
Dienstverleningsplan controlejaar 2012

Uw kenmerk

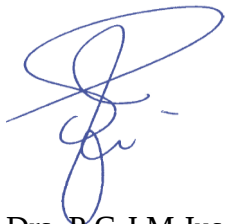
Geachte heer Vis,

Hierbij doen wij u toekomen het dienstverleningsplan 2012 voor de gemeente Sittard-Geleen.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

Drs. P.G.J.M Jussen RA

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9904
www.deloitte.nl

Gemeente Sittard-Geleen

Dienstverleningsplan 2012

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Controle-opdracht	4
2.1 Opdracht	4
2.2 Materialiteit	4
2.3 Verantwoordelijkheden	5
2.3.1 Verantwoordelijkheid gemeente	5
2.3.2 Verantwoordelijkheid van de accountant	6
2.3.3 Onafhankelijkheid	6
2.3.4 Fraude	7
3. Planning	8
3.1 Inleiding	8
3.2 Risicoanalyse	8
3.3 Speerpunten	8
4. Uitvoering	9
4.1 Tijdschema	9
4.2 Werkzaamheden gemeente Sittard-Geleen	9
4.3 Controleteam	10
5. Rapportage	11
6. Overige aandachtspunten	12
6.1 Specifieke controleverklaringen	12
6.2 Algemene productinformatie	12
7. Evaluatie kwaliteit dienstverlening	13
8. Tot slot	14
Bijlage 1	15

1. Inleiding

De raad van de gemeente Sittard-Geleen heeft Deloitte Accountants B.V. opdracht gegeven tot controle van de jaarrekening als bedoeld in Artikel 213 van de Gemeentewet. Met dit controleplan geven wij u inzicht in onze controle-aanpak, geven wij aan wat u van ons en wij van u mogen verwachten. Uiteraard is het van belang dat de controle-opdracht aansluit bij de doelstellingen en prioriteitenstellingen van uw gemeente, die door de snelle ontwikkelingen in de omgeving continu aan verandering onderhevig zijn. Tussentijdse controlebevindingen kunnen aanleiding zijn de opdracht tussentijds bij te stellen, waarover een terugkoppeling zal plaatsvinden.

De indeling van het controleplan sluit aan bij de opbouw van reguliere controle-opdrachten. Wij besteden derhalve allereerst aandacht aan de aard en omvang van onze controle-opdracht, uitgaande van de gedefinieerde controle-entiteiten. Vervolgens komt de planning voor de controle van het boekjaar 2012 aan de orde. Speerpunten voor de controle zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op, het tijdschema en het controleteam dat is betrokken bij de gemeente Sittard-Geleen.

Vanzelfsprekend brengen wij naar aanleiding van onze werkzaamheden verslag uit over de bevindingen. De terzake voorgestelde communicatie- en rapportagestructuur zijn opgenomen in hoofdstuk 5.

Als laatste, maar zeker niet minst belangrijke, onderdeel, besteden wij aandacht aan de (periodieke) evaluatie. Hierbij stellen wij, samen met de gemeente Sittard-Geleen, na afloop van de controle vast of de in het controleplan geformuleerde doelstellingen zijn gerealiseerd en of er aan de (wederzijdse) verwachtingen is voldaan.

In de bijlage bij dit controleplan brengen wij een aantal onderwerpen onder uw aandacht, die betrekking hebben op de taakverdeling tussen het college van de gemeente Sittard-Geleen en ons als door de gemeenteraad benoemde accountant van de gemeente. Het betreft hier een aantal onderwerpen, die wij op grond van onze beroepsrichtlijnen jaarlijks dienen te bevestigen aan onze relaties.

2. Controle-opdracht

2.1 Opdracht

Onze opdracht bestaat uit het controleren van de jaarrekening van de gemeente Sittard-Geleen. Doel van deze werkzaamheden is het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening van uw gemeente.

Wij streven naar uniformiteit in de aanpak van de controle, aandachtsgebieden en structuur van rapportage en overleg. Wij houden de rapportagevorm van boekjaar 2011 aan. Hierdoor houdt de gemeente Sittard-Geleen zicht op alle controlewerkzaamheden die Deloitte Accountants B.V. heeft uitgevoerd evenals op de daaruit voortvloeiende aanbevelingen voor de mogelijk verdere verbetering van de bedrijfsvoering.

In de volgende paragrafen en de volgende hoofdstukken werken wij deze aspecten verder uit.

2.2 Materialiteit

Het doel van onze controlewerkzaamheden is het verstrekken van een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Sittard-Geleen. Zoals bekend, vormt een controleverklaring geen bewijs voor de absolute juistheid van een verantwoording. Bij het opstellen van een verantwoording is het immers onvermijdelijk dat bepaalde posten worden geschat of dat aan de andere kant aannames worden gemaakt. Als voorbeelden noemen wij de voorzieningen en de verwachte economische levensduur van vaste activa. Mede in verband met dergelijke schattingen en aannames is bij de controle van een verantwoording sprake van bepaalde marges, waarbinnen een post of de gehele verantwoording al dan niet voldoet aan de vereisten.

Deze marges of materialiteit geven de maximale fout aan die in een verantwoording kan worden geaccepteerd. Hierbij is leidend dat het door de jaarrekening geschetste beeld de oordeelsvorming van de gebruiker niet wezenlijk mag beïnvloeden.

Indien wel sprake is van een onjuist beeld heeft dit gevolgen voor de strekking van de controleverklaring of dient, ter voorkoming, de verantwoording te worden aangepast. Bij het bepalen van de omvang van de materialiteit speelt een groot aantal factoren een rol (bijvoorbeeld de omvang van de kosten, opbrengsten of vermogen en daarop van invloed zijnde risicofactoren).

Deloitte Accountants B.V. berekent de materialiteit conform het BADO op basis van de totale lasten van de gemeente en een maximale aanvaardbare fout van 1%. Voor onzekerheden geldt volgens het BADO een percentage van 3.

Deloitte Accountants B.V. zal erop aandringen dat geconstateerde fouten, die onder de controletolerantie blijven, maar naar onze mening relevant zijn, worden gecorrigeerd in de gemeenterekening. Tevens vindt rapportage plaats in het rapport van bevindingen bij de jaarrekeningcontrole.

2.3 Verantwoordelijkheden

Aansluitend op hetgeen hiervoor is behandeld, is het van belang de kaders en de reikwijdte van de accountantscontrole en de verantwoordelijkheden van de partijen te schetsen. Voor een goede uitvoering van en communicatie over de controle kan een goed inzicht in ieders rollen en verantwoordelijkheden van toegevoegde waarde zijn.

2.3.1 Verantwoordelijkheid gemeente

De verantwoordelijkheid voor het opmaken van de jaarrekening die de financiële positie en de baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, ligt bij het college van burgemeester en wethouders. Beide documenten dienen in overeenstemming te zijn met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. De invulling van deze verantwoordelijkheid bestaat onder meer uit: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van de financiële positie en de baten en lasten, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het college van burgemeester en wethouders dient erop toe te zien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht, met inbegrip van die rechten en verplichtingen die reeds bestaan, maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd. In sommige gevallen kunnen deze rechten en verplichtingen niet door accountantscontrole worden ontdekt. Reeds bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden zullen tevens op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking moeten worden gebracht. Wij zullen in verband met deze aspecten het college van burgemeester en wethouders verzoeken de mededelingen die in dat kader aan ons zijn gedaan schriftelijk te bevestigen.

Voorts zullen wij het college van burgemeester en wethouders vragen schriftelijk te bevestigen dat het van oordeel is dat het effect van eventuele ongecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening, zowel afzonderlijk als in totaal, niet van materieel belang is voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van deze posten zal in de schriftelijke mededeling worden opgenomen of eraan worden gehecht.

Wij hebben er alle vertrouwen in, evenals in voorgaande jaren te kunnen rekenen op volledige medewerking van uw personeel en vertrouwen erop dat men alle vastleggingen, documentatie en andere informatie die in het kader van de controle benodigd is, beschikbaar zal stellen.

2.3.2 Verantwoordelijkheid van de accountant

Wij zullen onze controle verrichten in overeenstemming met Nederlands recht.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen die zijn te raadplegen op de website van de beroepsorganisatie (www.nba.nl). Ook zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van onze professionele oordeelsvorming waaronder begrepen onze beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling nemen wij in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van de financiële positie en de baten en lasten, relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente. Tevens omvat onze controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het college van burgemeester en wethouders heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij willen er de aandacht op vestigen dat als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen die inherent zijn aan een controle, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, er een onvermijdbaar risico bestaat dat zelfs een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

2.3.3 Onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de beroepsorganisatie van accountants (het NBA) opgenomen in de 'Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant' (hierna: NVO) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de NVO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Het toetsen van onze onafhankelijkheid is een onderdeel van de werkzaamheden dat uitgevoerd wordt voor de daadwerkelijke start van onze controlewerkzaamheden. Ook voor het boekjaar 2012 zijn wij nagegaan of er bedreigingen ten aanzien van onze onafhankelijkheid bestaan, die uitvoering van onze controlewerkzaamheden in de weg zouden kunnen staan. Wij hebben hierbij geen risico's voor onze onafhankelijkheid geconstateerd. Mochten er zich na het uitbrengen van dit controleplan veranderingen voordoen, dan zullen wij u daarvan in kennis stellen.

2.3.4 Fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij zowel de gemeenteraad als het college van burgemeester en wethouders. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Onze controle-opdracht richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. Indien bij de uitvoering van de controle-opdracht aanwijzingen van fraude worden verkregen zullen wij, ongeacht de mogelijke omvang en de aard van de vermoedelijke fraude, aanvullend onderzoek verrichten, afgestemd op het vaststellen van de aard en omvang van de fraude in relatie tot de jaarrekening. Indien wij een aanwijzing voor - of een redelijk vermoeden van - fraude verkrijgen zullen wij hierover communiceren met het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Indien sprake is van een redelijk vermoeden van fraude van materieel belang ten aanzien van de jaarrekening zullen wij tevens handelen conform Artikel 26, lid 2 van de Wet toezicht accountantsorganisaties.

3. Planning

3.1 Inleiding

De controle van de jaarrekening bestaat uit de voorbereiding van de controle, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Bij de voorbereiding van de controle bekijken wij vanuit uw specifieke situatie en de door u aangedragen suggesties hoe we de controle vorm en inhoud geven. Daarbij wordt uiteraard ook rekening gehouden met door u te selecteren speerpunten.

3.2 Risicoanalyse

De controle van de gemeente Sittard-Geleen is gebaseerd op de methode van risicoanalyse. De controle is daarbij enerzijds afgestemd op de sterke en zwakke punten in de beheersingsorganisatie binnen de verschillende afdelingen. Anderzijds wordt rekening gehouden met externe ontwikkelingen (wetgeving, marktontwikkelingen), ervaringen uit het verleden en wijzigingen van de personele bezetting op sleutelposities. Ten slotte zijn de uitkomsten van de controle 2011 en de bevindingen daarover in de managementletter en jaarrekeningrapport (inclusief bespreking daarvan door de auditcommissie) input voor de controle 2012.

Op basis van vorenstaande criteria onderkennen wij de volgende aandachtsgebieden:

- Beoordelen van de structurele borging van de interne controles op het gebied van getrouwheid en rechtmatigheid.
- Beoordelen stand van zaken invoering actuele ontwikkelingen (o.a. decentralisaties, aangescherpte verslaggevingsregels grondexploitatie).
- Beoordelen waardering grondexploitatie.
- Onderwerpen besproken tijdens risico-gesprek d.d. 25 september 2012.

3.3 Speerpunten

Zoals in de paragraaf inleiding al is aangegeven, bestaat voor de gemeente Sittard-Geleen de mogelijkheid om speerpunten in te brengen, die wij in onze controle zullen meenemen.

Door de auditcommissie zijn vooralsnog geen speerpunten voor de accountantscontrole 2012 benoemd. Mocht hier toch toe worden overgegaan dan krijgen deze een plek in het controleprotocol 2012.

4. Uitvoering

4.1 Tijdschema

De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats volgens het onderstaande globale tijdschema:

	2012				2013					
	september	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni
Pre-audit										
Interim-controle										
Managementletter/ Boardletter										
Pre-check										
Jaarrekeningcontrole										
Rapport van bevindingen										

Onze rapportage naar aanleiding van de interim-controle zullen wij, in het kader van hoor en wederhoor, bespreken met uw management. De rapportage naar aanleiding van de interim-controle (managementletter) wordt gericht aan het college en het jaarrekeningrapport (verslag van bevindingen en controleverklaring) worden rechtstreeks aan de raad gericht.

Voor een nadere toelichting op de rapportage- en communicatiestructuur verwijzen wij u naar hoofdstuk 5.

4.2 Werkzaamheden gemeente Sittard-Geleen

De gemeente Sittard-Geleen heeft vanzelfsprekend een eigen verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een tijdige, volledige en kwalitatief goede aanlevering van conceptcijfers, specificaties en onderbouwingen. Een toereikende aanlevering van conceptstukken is essentieel voor de realisatie van het in de voorgaande paragraaf opgenomen tijdschema. Daarom zullen wij in samenspraak met ons aanspreekpunt nadere afspraken maken over de vorm en inhoud van de op te leveren conceptstukken.

Voor uw gemeente ziet het roulatieplan er als volgt uit:

Business Cycle Naam	Boekjaar
Investerings	2013
Grondexploitatie	2012
Overige opbrengsten	2012
Personeel	2014
Kosten (externe facturenstroom)	2013
Uitkeringen en inkomensoverdrachten	2014
Subsidieverstreking	2013
Treasury	2012
Plaatselijke belastingen en heffingen	2014
Rechtmatigheid	2012

4.3 Controleteam

Het controleteam voor de gemeente Sittard-Geleen bestaat uit professionals met uitgebreide kennis en ervaring, afgestemd op de kwaliteit die nodig is om de servicedoelstellingen te realiseren. De werkzaamheden voor de gemeente Sittard-Geleen worden gecoördineerd door de heer drs. P.G.J.M. (Patrick) Jussen RA. Hij is er verantwoordelijk voor dat alle door de gemeente Sittard-Geleen gevraagde diensten tijdig en kwalitatief op het juiste niveau worden geleverd. Patrick Jussen wordt ondersteund door mevrouw drs. J.M.W.M. (Julie) Hommes-Janssen.

Bovengenoemde partner en manager kunt u te allen tijde aanspreken op de gemaakte of te maken afspraken.

5. Rapportage

De uitvoering van onze controlewerkzaamheden leidt tot de volgende rapportages:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud
Managementletter	Na afronding van de interim-controle een samenvattende managementletter.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), waaronder de interne controle en overige van belang zijnde onderwerpen.
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de gemeenterekening een samenvattend verslag.	Resterende onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging. De opmerkingen zijn nimmer van dien aard dat ze afbreuk doen aan de strekking van de controleverklaring.
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de gemeenterekening.	Ons oordeel over de mate waarin de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen en een getrouw beeld geeft i.o.m. verslaggevingsvoorschriften.

6. Overige aandachtspunten

6.1 Specifieke controleverklaringen

Tijdens het jaar dient een aantal verantwoordingen te worden voorzien van een controleverklaring, veelal ten behoeve van diverse ministeries.

In samenspraak met de verantwoordelijke medewerkers streven wij naar een optimale en tijdige voorbereiding, uitvoering en afronding van de controles. Wij bespreken onze bevindingen en eventueel onderkende verbeter- of aandachtspunten met de betrokken medewerkers om in de toekomst problemen te beperken of te voorkomen.

6.2 Algemene productinformatie

Een belangrijke voorwaarde voor goed maatschappelijk ondernemen is het tijdig beschikken over de juiste informatie. Deloitte Accountants B.V. streeft ernaar voor de gemeente Sittard-Geleen een duidelijke toegevoegde waarde te zijn bij de informatievoorziening op het gebied van fiscaliteiten, subsidies, pensioenen, financiering, personeelszaken en seminars.

Deloitte Accountants B.V. neemt daartoe het initiatief om te inventariseren welke periodieke uitgaven van Deloitte Accountants B.V. aan welke functionarissen van de gemeente Sittard-Geleen toegezonden dienen te worden.

7. Evaluatie kwaliteit dienstverlening

Een kwalitatief goede dienstverlening die aansluit op de wensen en behoeften van de gemeente Sittard-Geleen is één van onze belangrijkste doelstellingen en daarmee een permanent aandachtspunt.

Binnen Deloitte Accountants B.V. waarborgt een stelsel van procedures en maatregelen de periodieke beoordeling en evaluatie van de kwaliteit van het geleverde werk gericht op:

- Het verder verbeteren van de communicatie tussen de gemeente Sittard-Geleen en Deloitte Accountants B.V.
- Het onderkennen van aandachts- of verbeterpunten voor onze dienstverlening in de toekomst.
- Het handhaven van de betrokkenheid bij de gemeente Sittard-Geleen en de te leveren kwaliteit.

Een belangrijk element van de beoordeling en evaluatie is de communicatie met het management van de gemeente Sittard-Geleen en overige betrokkenen. Wij streven naar het op een actieve wijze verkrijgen van feedback in relatie met de bestaande verwachtingen.

Wij geven hieraan op de volgende wijze invulling:

- Via cliëntservicegesprekken met medewerkers die onafhankelijk zijn van het controleteam. De hierin besproken punten nemen wij mee bij de werkzaamheden die wij voor u verrichten.
- Via periodiek overleg met de auditcommissie en het management, waarbij naast controlespecifieke punten ook jaarlijks de opdracht wordt geëvalueerd.
- Door mogelijk noodzakelijk uit te voeren extra werkzaamheden vooraf met u te communiceren en hierover nadere afspraken te maken.

14

6 december 2012

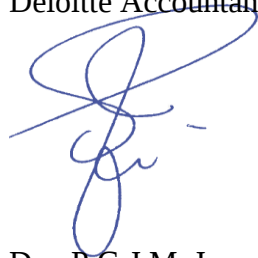
PJ/CBR-3113380240.1471

8. Tot slot

Wij vertrouwen erop met dit controleplan inzicht te hebben gegeven in onze voor het boekjaar 2012 uit te voeren werkzaamheden.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by 'G.J.M.' and 'Jussen'.

Drs. P.G.J.M. Jussen RA

15
6 december 2012
PJ/CBR-3113380240.1471

Bijlage 1

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Ingevolge de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) dienen wij cliëntonderzoek te verrichten alvorens wij de opdracht kunnen aanvaarden. Voorts zijn wij op grond van de Wwft verplicht een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie bij of door een cliënt, voor zover die wordt gesignaleerd in het kader van onze normale werkzaamheden, te melden aan de Financial Intelligence Unit Nederland te Zoetermeer.

Geldigheidsduur

Deze opdrachtbevestiging zal van kracht blijven totdat de opdracht wordt beëindigd, gewijzigd of vervangen door een andersoortige opdracht.

Honorarium

Over het honorarium van onze diensten, hebben wij separate afspraken gemaakt. Korteidshalve verwijzen wij hier naar deze afspraken.